

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 31 marca 2016 roku

ZSR.422.2.2016.MK

Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

na mocy ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 233, poz. 1381) wszedł w życie przepis art. 756¹ k.p.c., zgodnie z którym w sprawach dotyczących pieczy nad małoletnimi dziećmi i kontaktów z dzieckiem sąd orzeka w przedmiocie zabezpieczenia po przeprowadzeniu rozprawy, chyba że chodzi o wypadek niecierpiący zwłoki. Powyższy przepis stanowi wyjątek od zasady wyrażonej w art. 735 § 1 k.p.c., zgodnie z którą wniosek o udzielenie zabezpieczenia sąd rozpoznaje na posiedzeniu niejawnym.

Wprowadzenie konieczności przeprowadzenia rozprawy w przedmiocie rozpoznania wniosku o udzielenie zabezpieczenia w sprawach dotyczących pieczy nad małoletnimi dziećmi i kontaktów z dzieckiem wynika ze skomplikowanych stosunków prawnorodzinnych oraz konieczności zachowania szczególnej ostrożności w rozpoznawaniu wniosków o udzielenie zabezpieczenia w tego typu sprawach. Ustawodawca wprowadził wymóg, aby przed podjęciem decyzji co do udzielenia zabezpieczenia sąd wysłuchał oboje rodziców, tak aby nie ograniczać się wyłącznie do relacji jednego z rodziców, nierzadko skłóconego z drugim rodzicem.

Zgodnie art. 737 k.p.c., jeżeli ustawa przewiduje rozpoznanie wniosku na rozprawie, należy ją wyznaczyć tak, aby rozprawa mogła odbyć się w terminie miesięcznym od dnia wpływu wniosku. Wskazać jednak należy, że określony w art. 737 k.p.c. termin ma jedynie charakter instrukcyjny i nie jest przestrzegany w praktyce orzeczniczej sądów. W wielu bowiem sprawach dotyczących pieczy nad małoletnimi dziećmi i kontaktów z dzieckiem dochodzi do wielomiesięcznego oczekiwania na wydanie postanowienia zabezpieczającego, co narusza dobro małoletniego i jego prawo do kontaktu z obojgiem rodziców.

26 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

W ocenie Rzecznika Praw Dziecka zachodzi konieczność poszukiwania rozwiązań, które pozwoliłyby możliwie szybko na wydanie postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia, z jednoczesnym zagwarantowaniem dobra dziecka i prawa obojga rodziców do bycia wysłuchanym.

Jednym z takich rozwiązań może być wprowadzenie do postępowania zabezpieczającego instytucji z art. 207 § 4 k.p.c., tj. wysłuchania stron na posiedzeniu niejawnym. Umożliwiłoby to wydanie orzeczenia zabezpieczającego bez konieczności wyznaczenia rozprawy, z jednoczesnym zagwarantowaniem obojgu rodzicom prawa do bycia wysłuchanym. Innym rozwiązaniem byłaby rezygnacja z obowiązku przeprowadzenia rozprawy przed wydaniem postanowienia zabezpieczającego w sprawach dotyczących pieczy nad dzieckiem i kontaktów z dzieckiem i orzekanie w tym przedmiocie na posiedzeniu niejawnym – co do zasady – z możliwością uznania przez sąd konieczności przeprowadzenia rozprawy. Niezbędnym wydaje się tu postawienie warunków przeprowadzenia wywiadu przez kuratora i wysłuchania małoletniego, jeżeli jego rozwój umysłowy, stan zdrowia i stopień dojrzałości na to pozwalają oraz określenie terminu rozpoznania wniosku o zabezpieczenie, np. do 14 dni od dnia jego wpływu do sądu.

W związku z powyższym, na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 2086) Rzecznik Praw Dziecka zwraca się z prośbą o rozważenie zasadności zmiany przepisów dotyczących postępowania zabezpieczającego w sprawach pieczy nad małoletnimi dziećmi i kontaktów z dzieckiem. W ocenie Rzecznika Praw Dziecka pozwoli to zrealizować postulat szybkości postępowania zabezpieczającego, z jednoczesnym stworzeniem możliwości wspólnego z rodzicami ustalenia pieczy nad małoletnimi dziećmi i kontaktów z dzieckiem, w sposób gwarantujący dobro dziecka i jego prawo do kontaktu z obojgiem rodziców.

Z wyrażeniem szacunku
Marek Jankowski